

Nr 75

Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71; given Stockholms slott den 12 mars 1971.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. STRÄNG

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

De anslag som 1970 års riksdag anvisat sedan riksstaten för budgetåret 1970/71 fastställts har uppförts på tilläggsstat I (prop. 1970: 36, 165 och 205, BaU 1970: 59, SU 1970: 227, rskr 1970: 442). Vidare har vid början av innevarande års riksdag begärts anslag på tilläggsstat II till nämnda riksstat (prop. 1971: 2).

Ytterligare anslagsframställningar på tilläggsstat under löpande budgetår har nu ansetts erforderliga. De bör föreläggas riksdagen i en gemensam proposition avseende utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71. Senare denna dag kommer dessutom frågan om

kapitaltillskott till Norrbottens Järnverk AB att redovisas i en särskild proposition.

De framställningar om anslag på tilläggsstat som Kungl. Maj:t beslutar om denna dag tas in i dagens statsrådsprotokoll över justitie-, försvars-, social-, kommunikations-, finans-, utbildnings-, jordbruks-, handels-, inrikes- och industriärenden. Utdrag av dessa protokoll bör bilaggas den gemensamma propositionen som *bilagor 1—11*. En sammanställning över de av Kungl. Maj:t i denna proposition begärda anslagen torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 12*.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t i en gemensam proposition förelägger riksdagen de förslag om anslag på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 som framgår av nämnda utdrag av statsrådsprotokollet.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anmäler ärende under justitiedepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 och anför.

DRIFTBUDGETEN

ANDRA HUVUDTITELN

A. Justitiedepartementet m. m.

[1] **A 8. Kommittéer m. m.** Till ändamålet har för budgetåret 1970/71 anvisats ett reservationsanslag av 8,6 milj. kr. (prop. 1970: 1 bil. 4, SU 1970: 2, rskr 1970: 2). Reservationen från föregående budgetår uppgick den 1 juli 1970 till 18 846 kr. Vidare har på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisats ett reservationsanslag av 1,5 milj. kr. (prop. 1971: 2 bil. 1, JuU 1971: 1, rskr 1971: 23).

Under tiden den 1 juli 1970—31 januari 1971 uppgick belastningen till 6 392 087 kr. Det belopp som återstår av anslaget (inkl. tilläggsstat II) för innevarande budgetår kommer inte att förslå för att täcka kostnaderna för de utredningar som f. n. pågår, även om största möjliga sparsamhet iakttages. Belastningen på anslaget kan för hela budgetåret 1970/71 beräknas uppgå till ca 10,9 milj. kr. Ett ytterligare medelsbehov föreligger således. Detta uppgår till 800 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för bud-
getåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets
övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler de ärenden under försvarsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 och anför.

DRIFTBUDGETEN

FJÄRDE HUVUDTITELN

O. Diverse

[1] **O 1. Reglering av prisstegringar.** Anslaget till reglering av prisstegringar avses för att täcka sådana pris- och löneökningar under anslag inom utgiftsramen för det militära försvaret som inträffar från den tidpunkt i vars prisläge anslagen har beräknats intill utgången av det budgetår för vilket de har anvisats.

I ramberäkningen för budgetåret 1970/71 har beräknad kompensation för prisstegringar enligt nettoprisindex från prisläget i maj 1969 till medelkostnadsläget för budgetåret tagits upp med 230 milj. kr. Anslagen för budgetåret 1970/71 har emellertid beräknats i 1970 års löneläge. Den del av nyssnämnda belopp som avser höjning av lönerna från 1969 till 1970 års nivå — ca 63 milj. kr. — har därför inte tagits upp under anslaget till reglering av prisstegringar utan anvisats under de anslag som innehåller medel för löner. Till reglering av prisstegringar har anvisats (230 — 63) 167 milj. kr.

Som framgår av vad jag har anfört vid anmälan av frågan om anslag till prisreglering för budgetåret 1971/72 (prop. 1971: 1 bil. 6 s. 189) utvisade det då tillgängliga materialet beträffande prisutvecklingen att det för budgetåret 1970/71 anvisade prisregleringsanslaget inte kommer att räcka. Ytterligare medel för prisreglering bör därför anvisas på tilläggsstat.

Om prisnivån enligt nettoprisindex för november 1970 tas som ett uttryck för medelprisläget budgetåret 1970/71, kommer medelsbehovet för prisreglering för hela den militära ramen att uppgå till omkring 500 milj. kr. Förslagsanslagen tillförs inte prisregleringsmedel från förevärande anslag, varför hela detta belopp inte beräknas komma att tas i anspråk. Anslagsbeloppet bör dock ange den ytterligare medelsförbrukning i förhållande till riksstaten som till följd av prisförändringar är att förvänta för hela den militära utgiftsramen. På tilläggsstat bör därför tas upp ytterligare (500 — 230) 270 milj. kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Reglering av prisstegringar* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett anslag av 270 000 000 kr.

[2] **Ö 7. Kostnader för svenska FN-styrkor m. m.** Medel för en svensk militär styrka i FN-tjänst anvisades första gången på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1956/57 (prop. 1956: 198, SU 1956: 179, rskr 1956: 359). Därefter har årligen ytterligare medel anvisats för svenska FN-styrkors verksamhet m. m. Fr. o. m. budgetåret 1965/66 anvisas medel för de årliga utgifterna inom Sverige för att rekrytera, utbilda och organisera den svenska beredskapsstyrkan m. m. under förslagsanslaget Beredskapsstyrka för FN-tjänst, medan utgifter för FN-styrkornas verksamhet utom Sverige — fr. o. m. den 1 juli 1967 även för observatörer i FN-tjänst — samt för viss personal vid Sveriges ständiga representation i FN betalas från reservationsanslaget Kostnader för svenska FN-styrkor m. m. Sammanlagt har för svenska FN-styrkors verksamhet anvisats 430 565 000 kr. på tilläggsstat, varav 13 435 000 kr. under innevarande budgetår för verksamheten under tiden den 1 juli—den 15 december 1970 (prop. 1970: 165 bil. 3, SU 1970: 211, rskr 1970: 426). Vid ingången av januari 1970 fanns en behållning under anslaget på ca 1 284 000 kr.

Huvuddelen av ifrågavarande utgifter avses bli ersatt av FN. Hittills har från FN influtit 297 839 764 kr. avseende kostnader för tiden intill utgången av år 1969. Sveriges fordran hos FN enligt hittills framlagda krav uppgår f. n. till 39 342 073 kr. Under våren 1971 kommer Sverige att begära ytterligare ca 12,5 milj. kr. i ersättning från FN för utgifterna under år 1970. Ersättningar som flyter in från FN tillgodoförs riksstatens inkomstitel Övriga diverse inkomster.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 17 december 1970 har tiden för den svenska FN-insatsen på Cypern förlängts t. o. m. den 15 juni 1971. Utgifterna för tiden den 15 december 1970—den 15 juni 1971 kan beräknas till 1 450 000 kr. för månad eller sammanlagt 8,7 milj. kr. Härutöver bör 1 milj. kr. beräknas som allmän medelsreserv med hänsyn till eftersläpande sjukvårdskostnader för tidigare kontingenter samt vissa utgifter som kan bli nödvändiga vid en avveckling av kontingenten på Cypern.

Antalet observatörer i FN-tjänst uppgick i februari 1971 till 38. Medelsbehovet för dessa kan beräknas till 257 000 kr. för månad eller för januari—juni 1971 sammanlagt 1 542 000 kr.

Behovet av ytterligare medel för FN-styrkan på Cypern och för observatörer uppgår alltså till (8 700 000 + 1 000 000 + 1 542 000 — 1 284 000) 9 957 000 kr., avrundat 10 milj. kr.

Med hänsyn till att många osäkra faktorer ligger i anslagsberäkningen kan det bli nödvändigt att även i fortsättningen förskottsvis bestrida utgifter för ifrågavarande ändamål från anslaget till oförutsedda utgifter. Dessa utgifter bör slutligt belasta anslaget Kostnader för svenska FN-styrkor m. m. Frågan om deras täckning bör få tas upp framdeles.

Under återropande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader för svenska FN-styrkor m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LID-BOM, CARLSSON.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, och statsrådet Odhnoff anmäler de ärenden under socialdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71. Departementschefen anmäler därvid frågan under punkten 1 och statsrådet Odhnoff frågan under punkten 2. Föredragandena anför.

DRIFTBUDGETEN

FEMTE HUVUDTITELN

A. Socialdepartementet m. m.

[1] **A 2. Kommittéer m. m.** På riksstaten för budgetåret 1970/71 har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av 6 milj. kr. Behållningen på anslaget vid ingången av budgetåret 1970/71 uppgick till ca 85 000 kr. Den utredningsverksamhet som bekostas från detta anslag har blivit mera omfattande och kostnadskrävande än vad som förutsågs vid anslagsberäkningen. Under tiden t. o. m. januari 1971 har av anslaget förbrukats närmare 3,4 milj. kr. Det återstående beloppet, ca 2,7 milj. kr. beräknas inte räcka till för att täcka kostnaderna under resten av budgetåret för den utredningsverksamhet som pågår inom socialdepartementets verksamhetsområde. Jag räknar med ett ytterligare medelsbehov under anslaget för innevarande budgetår av 600 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Kommittéer m.m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.

[2] **D 2. Bidrag till anordnande av barnstugor.** Till detta ändamål har för budgetåret 1970/71 anvisats ett reservationsanslag av 40 milj. kr. På anslaget fanns vidare vid ingången av budgetåret en reservation av ca 4,4 milj. kr.

Medelsberäkningen under anslaget för innevarande budgetår gjordes med utgångspunkt i uppgifter från kommunerna om den beräknade igångsättningen av nybyggnationer av barnstugor under budgetåret 1970/71. Nu tillgängliga uppgifter pekar på en väsentligt högre byggnadstakt jämfört med tidigare beräkningar. Jag förordar därför att medelsanvisningen ökas från 40 milj. kr. till 50 milj. kr. för innevarande budgetår.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Bidrag till anordnande av barnstugor* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.

Vad föredragandena sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LID-BOM, CARLSSON.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Norling, anmäler de ärenden under kommunikationsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 och anför.

DRIFTBUDGETEN

SJÄTTE HUVUDTITELN

F. Diverse

[1] **F 9. Kostnader för riskgaranti till Scandinavian Airlines System.** Från anslaget bestrids eventuella utbetalningar i anledning av den garanti som Kungl. Maj:t kan ställa i fråga om ersättning för förlust av eller skada på SAS luftfartyg till följd av flygplanskapning (prop. 1970: 165, SU 1970: 213, rskr 1970: 428).

Scandinavian Airlines System (SAS)

I skrivelse den 28 januari 1971 till regeringarna i Sverige, Danmark och Norge har SAS hemställt att de tre staterna träder in och tills vidare övertar ansvaret gentemot SAS för kaskokrighrsrisken på konsortiets flygplan av typen Boeing 747.

SAS framhåller att man lyckats erhålla i princip full täckning från den 1 oktober 1970 för kaskokrighrsrisk och därmed försäkringsmässigt jämförbara risker, inklusive konfiskationsrisken för samtliga konsortiets

flygplan med undantag av Boeing 747. Försäkringsvärdet för detta flygplan uppgår till omkring 130 milj. kr. För denna flygplantyp, av vilken en levererats den 22 februari 1971 och ytterligare en skall levereras i december 1971, har konsortiet inte kunnat erhålla krigsrisktäckning till mera än cirka 50 % av dess kaskovärde.

SAS framhåller bl. a. att det är affärsmässigt oförsvarligt för att inte säga omöjligt att med de värden som här står på spel och med de förpliktelser konsortiet har mot sina långivare flyga utan tillfredsställande täckning av krigsrisken. SAS anholder därför att de tre staterna träder in och tills vidare övertar ansvaret för kaskokrigsrisken på konsortiets flygplan av typen Boeing 747 till den del denna inte kan försäkras på den privata försäkringsmarknaden. Det förutsätts att SAS skall betala närmare överenskommet vederlag för ansvarsövertagandet.

Departementschefen

I enlighet med riksdagens bemyndigande (prop. 1970: 165, SU 1970: 213, rskr 1970: 428) har den 15 januari 1971 träffats överenskommelse mellan Sverige, Danmark och Norge om viss riskgaranti till Scandinavian Airlines System. Överenskommelsen innebär att de tre staterna gentemot SAS garanterar ersättning för förlust av eller skada på konsortiets luftfartyg till följd av kapning (hijacking) så länge kaskoförsäkring häremot inte kan erhållas mot skäliga premier och villkor. SAS svarar själv för förlust eller skada intill ett belopp av två milj. kr. vid varje skadetillfälle. För garantin erlägger konsortiet f. n. en avgift till de tre staterna motsvarande för helt garantiår 0,125 % av kaskovärdet pro rata på de luftfartyg som tagits upp i en särskild, av Kungl. Maj:t godkänd förteckning.

I prop. 1970: 165 uttalades att läget på försäkringsmarknaden vid denna tidpunkt inte motiverade att staterna övertog ansvaret även för krigsrisk för kasko. Av SAS framställning framgår nu att försäkringsmarknaden inte kunnat erbjuda fullständig krigsrisktäckning för konsortiets flygplan av typ Boeing 747. Enligt uppgifter lämnade under hand har SAS nu lyckats teckna krigsriskförsäkring för nämnda flygplantyp till ca 60 % av flygplanets kaskovärde. Inga möjligheter synes föreligga att för närvarande öka täckningsgraden.

Den situation som uppkommit på flygförsäkringsmarknaden, främst till följd av flygplanskapningarna, ligger utanför såväl SAS' som de tre skandinaviska staternas kontroll. De tre staternas strävanden att i möjlig mån skydda SAS från sådana politiska och ekonomiska förhållanden som konsortiet och de tre staterna inte råder över har hittills tagit sig uttryck i dels de ekonomiska garantier som lämnas konsortiets moderbolag, dels den riskgaranti som lämnas SAS för flygplanskapningar.

De nya svårigheter som uppkommit för SAS genom förhållandena på krigsriskförsäkringsmarknaden är enligt min uppfattning också av den art att de motiverar åtgärder från de skandinaviska staternas sida. I en rad länder, bl. a. Frankrike, Holland och Schweiz, har resp. regeringar av liknande skäl tvingats träda in med garantier för krigs- och kapningsrisken för flygplansflottorna, helt eller delvis. Efter samråd med de danska och norska transportministrarna anser jag därför att de skandinaviska staterna skall kunna överta ansvaret för krigsrisken för kasko i den utsträckning täckning av denna risk inte kan erhållas på försäkringsmarknaden mot skäliga premier och villkor.

Riskövertagandet bör ske efter en överenskommelse mellan de tre staterna med tillämpning av de inom SAS-samarbetet gängse fördelningsprinciperna. På samma sätt som gäller för garantin för kapningsrisken bör här ifrågavarande garanti i princip avse flygplanen vid deras användning i linjefart samt vila på försäkringsmässiga grunder.

De närmare villkoren för garantin torde få fastställas i överenskommelse mellan de tre berörda staterna. I stort sett torde överenskommelsen få samma uppläggning som den tidigare träffade. Bl. a. måste garantins tillfälliga karaktär betonas genom bestämmelser som gör det möjligt att återta garantin så snart godtagbar täckning för krigsrisken kan erhållas på försäkringsmarknaden.

Med hänsyn till det anförda föreslår jag, att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens bemyndigande att för tiden intill utgången av september månad 1975 — vilket motsvarar löptiden för såväl den allmänna ekonomiska garantin till SAS' moderbolag som garantin för kapningsrisken — utfärda garanti av angivet slag.

Eventuella utbetalningar till följd av de nya garantiåtagandena torde böra bestridas från sjätte huvudtitelns förslagsanslag Kostnader för riskgaranti till Scandinavian Airlines System. Influtna garantiavgifter torde få tillgodoföras posten Övriga diverse inkomster.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad som förordats i det föregående, vid behov ingå överenskommelse med de danska och norska regeringarna om krigsriskgaranti till Scandinavian Airlines System.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETFOND

[2] **11 a. Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i riksstaten för innevarande budgetår.

Byggnadsstyrelsen

Sveriges meteorologiska och hydrologiska instituts meteorologiska observatorium och därtill hörande tjänstebostäder vid Riksgränsens station är sedan år 1910 inrymda i en i omedelbar närhet av hotell Lapplandia belägen byggnad, vilken tidigare tillhört SJ, men som förvärvats av byggnadsstyrelsen för sitt nuvarande ändamål.

Hotell Lapplandia har uttryckt önskemål att få förvärva den nuvarande byggnaden att användas som personalförläggning. Den nuvarande observationsplatsen har blivit allt mer olämplig eftersom bebyggelsen ökat vid Riksgränsen. Institutet finner det därför nödvändigt att observationsplatsen nu flyttas annars tvingas man lägga ned stationen.

Byggnadsstyrelsen föreslår att en ny byggnad för institutets räkning uppförs vid Katterjåkk ca 2 km öster om den nuvarande, på mark tillhörig domänverket, som underhand godkänt placeringen. Byggnaden, som bör vara klar för inflyttning i september månad 1971, skall omfatta 205 m² fördelade på två stycken lägenheter à 65 m², innehållande två rum och kök, observationsrum (expedition), samt två stycken övernattningsrum, bastu, tvätt, förråd och pentry.

Kostnaden har uppskattats till 375 000 kr., varav 280 000 kr. för hus och 95 000 kr. för el- och vvsinstallationer m. m.

Departementschefen

Jag tillstyrker den av byggnadsstyrelsen föreslagna nybyggnaden av meteorologiskt observatorium och tjänstebostäder för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut vid Katterjåkk.

Jag föreslår, att medel härför anvisas på tilläggsstat III till riksstaten för innevarande budgetår under ett nytt investeringsanslag på statens allmänna fastighetsfond, benämnt Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag av 375 000 kr.

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

Sjöfartsverkets fond

[3] **3. Sjöfartsmateriel m. m.** Till detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 22,9 milj. kr.

De av sjöfartsverket i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen utförda investeringarna i sysselsättningsfrämjande syfte beräknas under innevarande budgetår uppgå till sammanlagt 4,2 milj. kr. Hela beloppet avser investeringar i fyrar. I enlighet med de riktlinjer för finansieringen av ifrågavarande art av investeringar, för vilka chefen för finansdepartementet redogjort i prop. 1969: 1 (bil. 19), bör medel härför beräknas under sjöfartsverkets fond.

Med hänsyn till behållningen på anslaget uppgår behovet av ytterligare medel för ifrågavarande ändamål till 2,3 milj. kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sjöfartsmateriel m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag av 2 300 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler ärende under finansdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 och anför.

DRIFTBUDGETEN

SJUNDE HUVUDTITELN

E. Diverse

[1] E 16. **Premiering av visst frivilligt sparande.** Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid min anmälan av prop. 1971: 46 angående kostnaderna för premiering av visst frivilligt sparande hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Premiering av visst frivilligt sparande* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett förslagsanslag av 14 500 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över utbildningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Carlsson, samt statsrådet Moberg anmäler de ärenden under utbildningsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71. Departementschefen anmäler därvid frågorna under punkterna 1 och 2 och statsrådet Moberg frågorna under punkterna 3 och 4. Föredragandena anför.

DRIFTBUDGETEN

ÅTTONDE HUVUDTITELN

A. Utbildningsdepartementet m. m.

[1] A 2. **Kommittéer m. m.** På riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag om 13,2 milj. kr. Vid ingången av budgetåret fanns på anslaget en reservation av 367 400 kr. Detta innebär att det vid budgetårets början fanns ett belopp av totalt 13 567 400 kr. disponibelt.

Anslaget har på grund av att antalet kommittéer ökat, ett flertal kommittéer intensifierat sin verksamhet och kostnadsnivån därtill höjts kommit att belastas med utgifter i större utsträckning än vad som tidigare beräknats. Belastningen kan för hela budgetåret 1970/71 förväntas uppgå till drygt 16,5 milj. kr. Således föreligger ett medelsbehov av ytterligare 3 milj. kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

D. Skolväsendet

[2] **D 14. Bidrag till driften av kommunala gymnasiala skolor och D 27. Bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m. m.** På grundval av statsmakernas beslut år 1965 angående omläggning av utbildningen av sjuksköterskor m. m. (prop. 1965: 161, SU 181, rskr 430) uppdrog Kungl. Maj:t den 30 december 1965 åt statens förhandlingsnämnd att ta upp överläggningar med företrädare för Stiftelsen Diakonissanstalten Samariterhemmet samt Uppsala stad och Uppsala läns landstingskommun om de konsekvenser i ekonomiska och andra hänseenden för stiftelsens sjuksköterskeskola som föranleddes av beslutet om reformering av sjuksköterskeutbildningen.

Statens förhandlingsnämnd har med skrivelse den 15 februari 1971 redovisat ett med delegerade för landstingskommunen och styrelsen för Stiftelsen Diakonissanstalten Samariterhemmet träffat avtal om utbildning av sjuksköterskor m. m. Enligt avtalet lägger stiftelsen ned sin sjuksköterskeskola med utgången av juni månad 1971. Landstingskommunen fullföljer de kurser för grundutbildning av sjuksköterskor vid skolan som dessförinnan påbörjats. Stiftelsen upplåter för vårdrkesutbildning till landstingskommunen de av sjuksköterskeskolan disponerade skol- och expeditionslokalerna. Vidare upplåter stiftelsen elevbostäder till landstingskommunen, vilka är avsedda att uthyras i första hand till elever i vårdrkesutbildning.

Såsom ersättning för åtagandet att fullfölja påbörjad grundutbildning av sjuksköterskor erlägger staten ett belopp av 1 450 000 kr. till landstingskommunen. Staten erlägger vidare sammanlagt 1 465 000 kr. till stiftelsen för vissa byggnadskostnader, varav 1,2 milj. kr. avser uppförande av en elevhemsbyggnad, 100 000 kr. anskaffning av inventarier till denna byggnad, 120 000 kr. ombyggnad av skol- och elevhemsbyggnad samt 45 000 kr. anskaffning av första uppsättning stadigvarande undervisningsmateriel. Om lokalerna ej längre används för den av landstingskommunen bedrivna vårdrkesutbildningen, skall stiftelsen återbetala bidraget till staten med avdrag motsvarande värdet av den tid byggnaderna m. m. använts för utbildningen.

Departementschefen

Statens förhandlingsnämnd har hemställt att Kungl. Maj:t godkänner ett avtal som nämnden träffat med delegerade för Uppsala läns landstingskommun och Stiftelsen Diakonissanstalten Samariterhemmet om utbildning av sjuksköterskor m. m.

Kungl. Maj:t bör inhämta riksdagens bemyndigande att godkänna avtalet. Jag förordar att de kostnader som enligt avtalet skall åvila staten får bestridas ur förslagsanslaget Bidrag till driften av kommu-

nala gymnasiala skolor, i vad avser driftkostnader, och ur förslagsanslaget Bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m.m. i vad avser kostnaderna för lokaler, undervisningsmateriel och inventarier.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

- 1) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtal med delegerade för Uppsala läns landstingskommun och Stiftelsen Diakonissanstalten Samariterhemmet om utbildning av sjuksköterskor m. m.,
- 2) godkänna vad jag i det föregående förordat angående bestridande av statens kostnader enligt avtalet.

E. Högre utbildning och forskning

[3] E 64. **Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m.** I riksstaten för innevarande budgetår är förevarande reservationsanslag uppfört med ett belopp av 60 milj. kr. Av beloppet disponerar byggnadsstyrelsen och tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté 16,5 milj. kr. enligt en särskild inredningsplan och utrustningsnämnden för universitet och högskolor 43 milj. kr. enligt en särskild utrustningsplan.

Vid min anmälan i prop. 1971: 35 av frågan om anslag för budgetåret 1971/72 till inredning och utrustning av lokaler vid universitet och högskolor m. m. redovisade jag att utrustningsnämnden har beräknat medelsförbrukningen för innevarande budgetår till 54 milj. kr. för den anslagspost som står till nämndens disposition. Enligt nämnden fordras således 11 milj. kr. utöver den anvisade anslagsposten för budgetåret 1970/71. Som framgår av nämnda proposition räknar jag med att detta medelsbehov delvis kan täckas med anlitande av den beräknade reservationen på den anslagspost som disponeras av byggnadsstyrelsen och byggnadskommittén och att 7 milj. kr. behöver anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[4] 20. **Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m.** Under denna rubrik har i riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 130 milj. kr.

Vid min anmälan i prop. 1971: 35 av frågan om anslag för budgetåret 1971/72 till byggnadsarbeten vid universiteten m. m. redovisade jag att ytterligare 25 milj. kr. behöver anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår under detta anslag. Jag har därvid räknat med att en andra etapp av nybyggnader på Artillerifältet i Uppsala och en nybyggnad för icke-laborativa institutioner i Umeå skall kunna påbörjas redan innevarande budgetår. För dessa objekt har jag lämnat utförliga redogörelser i nämnda proposition.

I gällande investeringsplan bör således föras upp följande ändrade och nya kostnadsramar, beräknade i prisläget den 1 april 1970.

Uppsala	Kr.
Nybyggnader på Artillerifältet	100 420 000
Umeå	
Nybyggnad för icke-laborativa institutioner	15 300 000

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag av 25 000 000 kr.

Vad föredragandena sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LID-BOM, CARLSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Bengtsson, anmäler de ärenden under jordbruksdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 och anför.

DRIFTBUDGETEN

NIONDE HUVUDDITELN

[1] **A 3. Kommittéer m. m.** På riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 2 milj. kr. På tilläggsstat II har anvisats ytterligare 1 milj. kr. Inbegripet reservation vid budgetårets ingång finns därmed totalt 3 293 000 kr. disponibelt på anslaget under detta budgetår. Av detta belopp har fram till den 31 januari 1971 använts 2,1 milj. kr. Kostnaderna för de utredningar som f. n. pågår beräknas för tiden februari—juni 1971 till ca 2,1 milj. kr. Även om största möjliga sparsamhet iakttages räcker inte redan anvisade medel för pågående utredningar. Ett ytterligare medelsbehov härför på 1 milj. kr. föreligger således. Vidare behövs medel för nytillkommande utredningsarbete rörande bl. a. omhändertagande och behandling av kemiskt avfall m. m. För detta ändamål beräknas medelsbehovet till 1,5 milj. kr.

Kungl. Maj:t har i beslut den 29 juni 1970 medgivit att kommittén för planering av turistanläggningar och friluftsområden m. m. får disponera högst 1 milj. kr. för projektering av utbyggnad av anlägg-

ningar för friluftsliv och turism inom ett område i västra Jämtland. Medlen skulle förskottsvis utgå från det för budgetåret 1970/71 anvisade förslagsanslaget Oförutsedda utgifter. Av praktiska skäl bör samtliga kostnader för denna kommittés arbete utgå från samma anslag. Det för projekteringsarbeten beräknade beloppet bör med hänsyn härtill bestridas från förevarande anslag som därför behöver tillföras ytterligare 1 milj. kr.

På grund av det anförda behövs på detta anslag sammanlagt ytterligare 3,5 milj. kr. Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kr.

F. Rennäring

[2] **F 2. Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande.** På riksstaten för budgetåret 1970/71 är under förevarande rubrik uppfört ett reservationsanslag av 100 000 kr.

Lantbruksstyrelsen har i mars 1970 tillsatt en särskild arbetsgrupp med uppgift bl. a. att lägga fram förslag om omfattningen och utformningen av den intensifierade upplysningsverksamhet som bör ske i anslutning till ny rennäringslagstiftning. Verksamheten beräknas kosta ca 370 000 kr. Däri ingår sju treveckorskurser till en beräknad kostnad av 175 000 kr. som arbetsmarknadsverket förklarar sig villigt att svara för. Av redan anvisade medel kan 53 000 kr. disponeras för att genomföra den speciella upplysningsverksamheten. Styrelsen hemställer därför att återstående belopp på 140 000 kr. ställs till styrelsens förfogande.

1964 års rennäringssakkunniga har i sitt betänkande *Rennäringen i Sverige* (SOU 1968: 16) föreslagit att i samband med den nya lagstiftningens ikraftträdande ett engångsanslag bör utgå av budgetmedel till Svenska samernas riksförbund av 150 000 kr. för upplysningsverksamhet m. m.

Departementschefen

Jag har tidigare anmält förslag till ny lagstiftning om renskötsel m. m. (prop. 1971: 51). Förslaget innebär bl. a. att nya bestämmelser på rennäringens område och ny statlig organisation för handläggningen av rennäringens frågor genomförs den 1 juli 1971. Jag anser det angeläget att rennäringens utövarna snarast får del av de nya bestämmelserna. Denna information och rådgivning måste påbörjas redan under innevarande budgetår. *Lantbruksstyrelsen* har för ändamålet tillsatt en särskild arbetsgrupp. För dennas verksamhet beräknar jag ytterligare 140 000 kr. utöver det belopp av 53 000 kr. som kan disponeras för arbetsgruppens

verksamhet av redan anvisade medel. Svenska samernas riksförbund bör erhålla ett engångsbidrag av 150 000 kr. för upplysningsverksamhet bland rennäringsutövare. Jag hemställer därför att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETFOND

[3] **21. Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.** För innevarande budgetår har under förevarande anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 6 328 000 kr. att disponeras i enlighet med en investeringsplan, som upptar av riksdagen godkända kostnadsramar för de i planen ingående objekten. På tilläggsstat II har för ifrågasvarande ändamål vidare anvisats ett investeringsanslag av 5 milj. kr. (prop. 1971: 2, JoU 1971: 3, rskr 1971: 18).

Byggnadsstyrelsen hemställer att följande byggnadsobjekt tas upp i investeringsplanen för budgetåret 1970/71.

Lantbrukshögskolan

Ultuna

Undervisningshus och aula. Genom beslut den 25 februari 1966 uppdrog Kungl. Maj:t åt styrelsen att på grundval av redovisat förslag till byggnadsprogram utföra projektering t. o. m. färdigställande av förslagshandlingar av undervisningshus och aula vid lantbrukshögskolan, Ultuna. Med skrivelse den 9 oktober 1967 underställde styrelsen Kungl. Maj:ts prövning förslagshandlingar för nybyggnaden. Programytan uppgick till 1 435 m².

Byggnadsobjektet anmäldes för riksdagen i prop. 1970: 37 (s. 49). I propositionen meddelades, att styrelsen i skrivelse den 9 februari 1970 anmält planer att förlägga undervisningshuset och aulan på annan plats inom området än tidigare avsetts. Detta ansågs nödvändigt med hänsyn till att grundförhållandena på den ursprungliga platsen visat sig ogynnsamma och till att den nya placeringen ger bättre möjligheter till utbyggnad. I propositionen framhölls att dessa förhållanden tillsammans med förslaget om förläggning av veterinärmedicinsk forskning och utbildning till Ultunaområdet innebar att byggnadsprogrammet borde ses över så att projektet kunde redovisas för riksdagen under budgetåret 1970/71. Genom beslut den 27 maj 1970 uppdrog Kungl. Maj:t åt styrel-

sen att med hänsyn till nämnda omständigheter se över byggnadsprogrammet och kostnadsberäkningen samt skyndsamt komma in till Kungl. Maj:t med bygghandlingar för nybyggnaden.

För att, såsom förutsattes i prop. 1970: 37, möjliggöra redovisning för riksdagen under budgetåret 1970/71 av undervisningshuset och aulan har styrelsen den 23 november 1970 till Kungl. Maj:t kommit in med förslagshandlingar för byggnaden. Det nya lokalprogrammet omfattar en aula med 600 platser samt föreläsningssalar, ritsalar, räknesalar och seminarierum. Den totala programytan utgör 2 540 m². Kostnaderna för byggnadsföretaget beräknas till 6 milj. kr. enligt prisläget den 1 april 1970.

Departementschefen

Den föreslagna nybyggnaden av undervisningshus och aula omfattar undervisningslokaler för lantbrukshögskolans Ultunadel och de veterinärmedicinska institutioner som i enlighet med 1970 års riksdagsbeslut kommer att förläggas till Ultuna. Den i byggnaden planerade aulan med 600 platser skall användas för föreläsningar med stora grupper, försöksledarmöten, kongresser och övriga aktiviteter som kräver stort antal sittplatser. Bygghandlingar utarbetas f. n. inom byggnadsstyrelsen. Jag har inget att erinra mot den redovisade kostnadsberäkningen på 6 milj. kr. enligt prisläget den 1 april 1970. Objektet bör med nämnda kostnadsram tas upp i investeringsplanen.

Utgifterna under innevarande budgetår för ovan nämnda byggnadsobjekt bör rymmas inom det till byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. anvisade investeringsanslaget. Jag förordar därför att utgifterna får bestridas av tillgängliga medel under anslaget.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna vad jag i det föregående förordat angående bestridande av utgifterna för visst byggnadsobjekt vid lantbrukshögskolan.

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

[4] **7 c. Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkesskolor.** Något anslag med denna rubrik finns inte upptaget i riksstaten för innevarande budgetår. 1947 års riksdag anvisade för budgetåret 1947/48 ett investeringsanslag av 1 milj. kr. till Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantmanna- och lantbrukshögskolor. Enligt medgivanden som lämnats av riksdagen vid flera tillfällen har anslaget fått användas fram t. o. m. budgetåret 1969/70 till Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkesskolor.

Långivningen reglerades i kungörelsen (1948: 676) angående lån för

anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkesskolor (ändrad senast 1968: 371). Kungörelsen upphörde att gälla vid utgången av juni 1970. Bestämmelserna gäller dock fortfarande i fråga om lån som beviljats före den 1 juli 1970. Ej utnyttjat anslagsbelopp uppgick då till 306 500 kr.

Kungl. Maj:t beviljade den 27 maj 1970 Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap lån med 182 000 kr. från ifrågavarande anslag. På grund av svårigheter att få fram säkerheter m. m. kunde lånet inte betalas ut innan räkenskaperna hade avslutats för budgetåret 1969/70.

För det av Kungl. Maj:t beviljade lånet bör medel anvisas på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkesskolor* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag av 182 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTTSSON, NORLING, LÖFBERG, LID-BOM, CARLSSON.

Tf. chefen för handelsdepartementet, statsrådet Sven-Eric Nilsson, anmäler de ärenden under handelsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 och anför.

DRIFTBUDGETEN

TIONDE HUVUDTITELN

A. Handelsdepartementet m. m.

[1] **A 5. Kommittéer m. m.** Till ändamålet har för budgetåret 1970/71 anvisats ett reservationsanslag av 1,5 milj. kr. (prop. 1970: 1 bil. 12, SU 1970: 10, rskr 1970: 10). Reservationen från föregående budgetår uppgick den 1 juli 1970 till 389 206 kr.

Under tiden den 1 juli 1970—den 31 januari 1971 var belastningen på anslaget 1 043 478 kr. För utredningsverksamheten beräknas för hela budgetåret 1970/71 gå åt ca 2,1 milj. kr. Ett ytterligare medelsbehov föreligger således om 200 000 kr.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

KAPITALBUDGETEN**IX. DIVERSE KAPITALFONDER****Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap**

[2] **6. Förrådsanläggningar m. m.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 3 795 000 kr.

Överstyrelsen för ekonomiskt försvar har i skrivelse den 21 januari 1971 hemställt att under anslaget anvisas 622 000 kr. på tilläggsstat för innevarande budgetår.

Överstyrelsen har för sammanlagt 8 515 000 kr., som anvisats under budgetåren 1965/66—1968/69, låtit uppföra en lagringsanläggning för flygdrivmedel. På grund av icke förutsedda dåliga mark- och grundvattenförhållanden har den slutliga byggkostnaden blivit 622 000 kr. högre än beräknat.

Departementschefen

De uppkomna merkostnaderna för anläggningen har inte kunnat förutses. Jag förordar att medel för att bestrida kostnaderna anvisas under förevarande anslag.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Förrådsanläggningar m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag av 622 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

INRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler de ärenden under inrikesdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 och anför.

DRIFTBUDGETEN

ELFTE HUVUDTITELN

B. Arbetsmarknad m. m.

[1] **B 3. Allmänna beredskapsarbeten m. m.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 380 milj. kr., varav förslagsvis 100 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen. På tilläggsstat II till samma riksstat har riksdagen efter hemställan av Kungl. Maj:t anvisat ett anslag av 50 milj. kr., varav förslagsvis 25 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen (prop. 1971: 1 bil. 13 s. 59, prop. 1971: 2 bil. 6, InU 1971: 1, rskr 1971: 19). På riksstat och tilläggsstat har därmed anvisats sammanlagt 430 milj. kr. Härav avser 325 milj. kr. beredskapsarbeten. För beredskapsarbeten har vidare under anslaget Särskilda beredskapsarbeten m. m. beräknats 323 milj. kr. Sammanlagt 648 milj. kr. står sålunda till förfogande för beredskapsarbeten inom ramen för de båda anslagen.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i skrivelse den 18 december 1970 begärt att — utöver tidigare begärd ökning med 75 milj. kr. — ytter-

ligare 55 milj. kr. anvisas för budgetåret 1970/71 under anslaget Allmänna beredskapsarbeten m. m., därav 50 milj. kr. för allmänna beredskapsarbeten och 5 milj. kr. för industribeställningar. Styrelsen anför att man mot bakgrunden av länsarbetsnämndernas rapporter i mitten av december 1970 sannolikt har att räkna med en ytterligare uppgång i den registrerade arbetslösheten under vintern. Med hänsyn till den splittring som karakteriserar arbetsmarknadsläget anser styrelsen att tendenserna till ökad arbetslöshet i första hand bör mötas med selektiva åtgärder såsom intensifierad förmedlingsverksamhet samt punktinsatser i form av ökad arbetsmarknadsutbildning, ökad sysselsättning i beredskapsarbetena samt en ökning av industribeställningarna. Styrelsen finner det nödvändigt att utvecklingen noggrant följs så att man i tid kan vidta de ytterligare åtgärder som kan bli erforderliga för att hålla tillbaka arbetslösheten.

I fråga om beredskapsarbeten anser styrelsen utvecklingen på arbetsmarknaden motivera en ökning i storleksordningen 250 000 dagsverken utöver de ca 3 100 000 dagsverken i allmänna och särskilda beredskapsarbeten som styrelsen tidigare räknat med och som motsvarar i stort sett samma dagsverksvolym som under budgetåret 1969/70. Enligt styrelsens beräkningar erfordras för allmänna och särskilda beredskapsarbeten under innevarande budgetår tillhoppa 723 milj. kr.

För statliga industribeställningar disponerar styrelsen för innevarande budgetår 5 milj. kr. under anslaget Allmänna beredskapsarbeten m. m. Sådana beställningar görs bl. a. i syfte att förskjuta varslade nedläggningar så att omställningen av personalen kan ske vid en ur arbetsmarknadssynpunkt lämplig tid. Anspråken på denna anslagspost har enligt styrelsen stigit under hösten på grund av den stora omfattning som varslen tagit. För att kunna möta liknande situationer under första halvåret 1971 är det enligt styrelsens mening nödvändigt att under innevarande budgetår kunna disponera ytterligare 5 milj. kr. för detta ändamål.

Anslaget till Allmänna beredskapsarbeten m. m. behöver sålunda totalt ökas med 55 milj. kr.

Departementschefen

Som jag närmare har redovisat i årets statsverksproposition kunde under budgetåret 1969/70 drygt 1,1 milj. dagsverken utföras i form av *allmänna beredskapsarbeten* till en bidragskostnad av 329 milj. kr. inkl. sociala kostnader. För innevarande budgetår står — inkl. de medel som har anvisats på tilläggsstat II — 325 milj. kr. till förfogande för motsvarande ändamål. Med fortsatt inriktning på dagsverksbilliga projekt bör detta belopp ge utrymme för ungefärligen samma dagsverksvolym som under föregående budgetår. Antalet sysselsatta i allmänna beredskapsarbeten har under den hittills gångna delen av budgetåret varit lägre än vid motsvarande tid föregående budgetår, vilket framgår av

följande sammanställning, som avser mitten av resp. månad (avrundade tal).

	1969/70	1970/71
juli	2 300	2 000
sept.	2 500	2 300
nov.	3 100	2 500
jan.	3 900	3 100
febr.	4 600	3 700

Förslaget att tillföra anslaget Allmänna beredskapsarbeten m. m. ytterligare medel för beredskapsarbeten kan jag därför inte förorda.

I fråga om de *särskilda beredskapsarbetena* — som ofta är nära samordnade med de allmänna — har däremot behovet av särskilda insatser för äldre och svårplacerade efter hand blivit allt större, vilket framgår av följande sammanställning av antalet sysselsatta jämfört med motsvarande månad föregående budgetår (mitten av resp. månad, avrundade tal).

	1969/70	1970/71
uli	8 500	8 900
sept.	9 700	11 000
nov.	10 300	11 000
jan.	10 800	13 100
febr.	12 100	15 000

Under budgetåret 1969/70 utfördes ca 2 milj. dagsverken till en bi-dragskostnad av 294 milj. kr. (inkl. sociala kostnader). För innevarande budgetår har 323 milj. kr. anvisats för motsvarande ändamål. Med hänsyn till att vissa kostnadsstegringar har ägt rum samtidigt som behovet att öka insatserna har gjort sig starkt gällande finner jag medelstillgången otillräcklig för att medge en nedtrappning av beredskapsarbetena i försvarlig takt under våren. Härtill kommer att de för innevarande budgetår beräknade medlen för arkivarbeten, 79 milj. kr., inte kommer att förslå. Redan för budgetåret 1969/70 var utgiften 100 milj. kr. Antalet personer placerade i arkivarbete har därefter ytterligare ökat och uppgick i januari i år till ca 9 300.

Även med intensiva insatser under den kommande våren för att bereda handikappade och andra svårplacerade sysselsättning på den öppna marknaden torde merutgiften bli betydande, vilket i motsvarande mån inskränker medelsutrymmet för andra verksamheter som bekostas från anslaget Särskilda beredskapsarbeten m. m.

Jag har i statsverkspropositionen förordat åtgärder för att snabbare kunna i öppet arbete placera ut personer som befinner sig i arkivarbete eller annan skyddad sysselsättning. Ökade medel har begärts för ändamålet.

I en departementspromemoria (Stencil In 1971: 1) har nyligen föreslagits lagstiftningsåtgärder som syftar till att öka äldre personers an-

ställningstrygghet. Förslaget remissbehandlas f. n. och jag räknar med att proposition i ämnet skall kunna föreläggas riksdagen inom kort.

I avvaktan på att här antydda åtgärder skall ge full effekt erfordras enligt min bedömning ytterligare 25 milj. kr. under anslaget Särskilda beredskapsarbeten m. m. för innevarande budgetår. Hemställen härom gör jag i det följande under punkten 2.

I fråga om *industribeställningar* har det kraftigt ökade antalet varsel medfört behov av statliga beställningar i vidgad omfattning för att bereda arbetsförmedlingen erforderligt rådrum att skaffa nya arbeten m. m. eller brygga över tillfällig nedgång i sysselsättningen hos ett företag. Med hänsyn härtill och eftersom fler beställningar kan behöva läggas ut bör ytterligare 5 milj. kr. anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Allmänna beredskapsarbeten m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

[2] **B 4. Särskilda beredskapsarbeten m. m.** Med hänvisning till vad jag har anfört under föregående punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Särskilda beredskapsarbeten m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över industriärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för industridepartementet, statsrådet Wickman, anmäler de ärenden under industridepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 och anför.

DRIFTBUDGETEN

TRETTONDE HUVUDTITELN

B. Industri m. m.

[1] **B 5. Kapitaltillskott till ett nybildat bolag i Vilhelmina.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i riksstaten för budgetåret 1970/71.

Statsföretag AB

I skrivelse den 19 februari 1971 har Statsföretag AB hemställt att 4,5 milj. kr. anvisas som bidrag till ett industriföretag i Vilhelmina som Statsföretag AB och Coronaverken AB avser att bilda och äga till lika delar. Förhandlingar pågår dessutom med en tredje part om lika delägarskap. Statsföretag AB anför i huvudsak följande.

Statsföretag AB har i lokaliseringssyfte träffat en överenskommelse med Coronaverken AB om att flytta plasttillverkningen vid Husqvarna Borstfabrik till Vilhelmina och bedriva den inom det nybildade företaget. Detta kommer att få ett aktiekapital på högst 2 milj. kr. och beräknas sysselsätta drygt 100 personer.

Husqvarna Borstfabrik, som är helägt dotterbolag till Coronaverken AB, grundades år 1896. Coronaverken AB övertog bolaget år 1958. Tillverknigen, som tidigare helt utgjorts av borstar, kompletterades under 1950- och 1960-talen med plastartiklar för konsumtionsbruk och för industriellt bruk. Försäljningen av plastartiklar uppgick år 1970 till 17,5 milj. kr., vilket utgjorde 60 % av bolagets totala försäljning.

Orsakerna till en omlokalisering är i första hand de svårigheter som uppkommer vid en utbyggnad av anläggningarna vid Husqvarna Borstfabrik. Detta företag har under senare år undergått en kraftig utveckling inom plastområdet och har sedan år 1968 ökat sin produktion med ca 50 %. Även lönsamheten visar en gynnsam utveckling. En utökning av verksamheten i Huskvarna har av Coronaverken AB bedömts som mindre lämplig.

Projektet berör ca 125 av de 325 anställda vid Husqvarna Borstfabrik. Omlokaliseringen beräknas kunna genomföras utan större olägenheter för de anställda. Under övergångstiden kommer arbetskraft från Vilhelmina att i erforderlig omfattning beredas utbildning i Huskvarna.

Husqvarna Borstfabrik kommer också att vidareutveckla sin tillverknig av maskiner och verktyg för ytbehandling samt borstar, då de nuvarande lokalerna är väl lämpade för produktion av denna typ. Möjligheterna att till företagets lokaler dessutom förlägga annan lämplig verksamhet är under utredning.

En samrådsgrupp kommer att bildas med representanter från samtliga personalorganisationer för behandling av de problem som kan uppkomma i samband med omställningarna vid företaget.

Det nya bolaget i Vilhelmina skall vara ett produktionsbolag som skall leverera plastprodukter till Coronaverken AB till ett pris som motsvarar självkostnaden, vilket inkluderar marknadsmässig förräntning av det sysselsatta kapitalet. Husqvarna Borstfabrik skall svara för produktutveckling, marknadsföring och försäljning samt de kostnader som hänger samman därmed.

Enligt ett långsiktigt avtal åtar sig Coronaverken AB att svara för försäljningen av hela produktionen.

Projekteringsarbetet i Vilhelmina kommer att igångsättas snarast under våren 1971. Produktionen beräknas vara igång i full skala sommaren 1972.

Omlokaliserings- och initialkostnaderna blir dock betydande. Enbart flyttningskostnaderna har beräknats till 3 milj. kr. Förutom omlokaliseringskostnader räknar man med att administrationskostnaderna och även transportkostnaderna kommer att öka.

För att ge det nybildade företaget förutsättningar för en produktion på i huvudsak samma villkor som tidigare förutsätts i detta speciella fall ett särskilt engångsstöd på 4,5 milj. kr.

Kapitalbehovet för att realisera projektet har kalkylerats till ca 18,5 milj. kr., varav ca 11,5 milj. kr. avser investeringar i industribyggnad, maskiner och verktyg.

Det har förutsatts att det nya bolaget får lokaliseringstöd enligt gällande regler för det inre stödområdet.

Departementschefen

Under nästa anslagspunkt tar jag upp frågan om gruvbrytningen i Stekenjokk och skälen till att denna inte har kommit igång i planerad tid. Med hänsyn till sysselsättningsläget i Vilhelmina kommun har det varit ytterst angeläget att finna ett företag som skulle kunna lokaliseras till Vilhelmina och öka arbetstillfällena i området.

Målet har varit att finna en industri som snabbt kan sättas igång och ge sysselsättning för över 100 personer och då helst av annan karaktär än de två verkstadsföretag som nyligen etablerats i Vilhelmina, AB Nord-Kugg och AB Viab, som vardera på sikt beräknas sysselsätta ett 40-tal man.

Det uppställda målet kommer att kunna nås genom den överenskommelse som träffats mellan Statsföretag AB och Coronaverken AB om att bilda ett företag i Vilhelmina för tillverkning av plastprodukter.

Genom att det tilltänkta bolaget i Vilhelmina till en del skall ägas av Coronaverken AB och produktutveckling och marknadsföring sker genom Husqvarna Borstfabrik uppnår man enligt min mening väsentliga fördelar. Förutsättningarna för produktion och avsättning är så långt möjligt säkrade genom att man kan använda en redan utbyggd och fungerande utvecklings- och marknadsföringsorganisation.

Projektet väntas medföra vissa ökade kostnader. Omlokiseringskostnaderna är höga. Administrationskostnader och transportkostnader kommer att öka. För att ge det nya bolaget förutsättningar för produktion på i huvudsak oförändrade villkor vill jag tillstyrka att ett särskilt engångsstöd på 4,5 milj. kr. anvisas i detta speciella fall. Stödets karaktär av engångsstöd gör att det — jämte det lokaliseringstöd som kan komma i fråga — kan betraktas som det kapitaliserade värdet av framtida fördyringar till följd av lokaliseringen och skapar förutsättningar för att företaget skall kunna drivas med lönsamhet utan ytterligare stöd i framtiden.

Utredningsmaterialet i ärendet är jag beredd att ställa till riksdagens näringsutskotts förfogande.

I detta sammanhang vill jag erinra om det belopp på 8 milj. kr. som innevarande budgetår anvisades på kapitalbudgeten som lån till Statsföretag AB för projektet i Stekenjokk (prop. 1970: 1 bil. 15 s. 146, SU 1970: 13, rskr 1970: 13). Eftersom förutsättningarna för gruvbrytningen förändrats sedan beloppet anvisades, har detta inte utnyttjats och torde

inte heller komma att tas i anspråk. Jag kommer under nästa anslagspunkt att hemställa att ytterligare medel anvisas för intensifierad prospektering av Stekenjokkmalmen.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kapitaltillskott till ett nybildat bolag i Vilhelmina* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 4 500 000 kr.

C. Bergsbruk

[2] **C 4. Sveriges geologiska undersökning: Prospektering.** På riksstaten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av 18 milj. kr.

Under investeringsanslaget Statliga gruvor m. m. anvisade 1970 års riksdag (prop. 1970: 1 bil. 15 s. 146, SU 1970: 13, rskr 1970: 13) bl. a. 8 milj. kr. för ett tills vidare ränte- och amorteringsfritt lån till Statsföretag AB. Lånet var avsett som ersättning åt bolaget för dess åtaganden att svara för gruvdriften i Stekenjokk under de förutsättningar som då var kända. Dessa innebar ett underskott i investeringskalkylen på ca 6 milj. kr. Bolaget skulle dessutom belastas med vissa samhällskostnader. Nämda belopp på 8 milj. kr. har inte utnyttjats.

Statsföretag AB

I skrivelse den 2 december 1970 har Statsföretag AB föreslagit att förberedelserna för gruvdrift i Stekenjokk avbryts till dess resultatet av fortsatt prospektering föreligger. Förslaget motiveras av att underskottet i investeringskalkylen nu beräknas till 46 milj. kr. I skrivelsen anhåller bolaget att få Kungl. Maj:ts uppdrag att fortsätta prospekteringsarbetet inom området. Bolaget föreslår att denna prospektering finansieras genom utnyttjande av de medel — 8 milj. kr. — som 1970 års riksdag anvisat för Stekenjokkprojektet.

I skrivelse den 24 februari 1971 har Statsföretag AB hemställt, att Kungl. Maj:t uppdrar åt företaget att i samarbete med Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB) och Sveriges geologiska undersökning (SGU) fortsätta prospekteringsarbetet i enlighet med ett av LKAB upprättat förslag och att Kungl. Maj:t anvisar sammanlagt 4 milj. kr. för att genomföra prospekteringen. Till skrivelsen har Statsföretag AB fogat dels en inom LKAB upprättad redogörelse för bakgrunden till det nu framräknade underskottet i investeringskalkylen; dels ett förslag till intensifierat undersökningsprogram beträffande Stekenjokkmalmen. Handlingarna i ärendet innehåller sammanfattningsvis följande.

Orsakerna till skillnaderna i lönsamhetsberäkningen sedan år 1969 är i huvudsak tre. En ny malmberäkning 1970 har visat att den tidigare

beräkningen beträffande halter, gränser för brytvärdhet och möjligheterna till selektiv brytning var för optimistisk. För samma kvantitet färdigprodukter krävs sålunda en råmalmsproduktion på 500 000 ton i stället för tidigare beräknade 400 000 ton. Investeringsbeloppet har såvitt gäller gruvanläggningarna ökat från 87 till 108 milj. kr. beroende på höjda priser och, framför allt, behovet av ökad råmalmsbrytning. Slutligen har 1969 och 1970 års kostnadsökningar, särskilt i fråga om lönerna, kunnat beaktas i den nu föreliggande kalkylen. Den föregående kalkylen byggde i sistnämnda avseende på 1968 års driftskostnadsläge.

De viktigaste kalkylförutsättningarna är i övrigt följande. Kalkylrörelsen har satts till 8 % efter skatt. Kostnaderna har för tiden från kalkyltidpunkten fram till det första driftsåret antagits stiga med 8 % per år för löner och i övrigt med 3 % per år. Kostnadsstegringen under gruvedriften har beräknats till i genomsnitt 4 % per år. Råmalmsbrytningen förutsätts uppgå till 500 000 ton per år medan fyndighetens hela malminnehåll beräknas uppgå till 13,5 milj. ton. Härav uttas 8,5 milj. ton med en genomsnittshalt koppar av 1,41 %. Det genomsnittliga kopparpriset har bedömts till 4 900 kr. per ton under tiden för gruvedriften. Gruvan beräknas ge sysselsättning åt ca 150 personer.

Statsföretag AB har efter samråd med SGU utarbetat ett förslag till program för den fortsatta undersökningen av Stekenjokkmalmen. Syftet med programmet är i huvudsak att i gruvedrifsprojektet Stekenjokk komplettera beräkningsunderlaget i fråga om malmbasen.

Programmet avses bli genomfört under tiden fr. o. m. den 1 april 1971 t. o. m. den 30 juni 1973 och innebär följande:

Budgetår	Arbeten	Kostnader
1.4—30.6.1971	Borrning med 1—2 maskiner tillsammans ca 1 500 m	250 000
	Geologi, borrhålmätningar, analyser, bearbetning	50 000
		300 000
1971/72	Borrning med 3—4 maskiner, tillsammans ca 9 000 m	1 250 000
	Geologi, borrhålmätningar, analyser, malmberäkning	250 000
		1 500 000
1972/73	Borrning med 3—4 maskiner, tillsammans ca 9 000 m	1 250 000
	Geologi, borrhålmätningar, analyser, malmberäkning	250 000
		1 500 000
	Summa i 1970 års kostnadsläge	3 300 000
	Kostnadsökningar	600 000
	Total kostnad	3 900 000

Sedan 1971 års arbeten avslutats torde det enligt Statsföretag AB bli möjligt och lämpligt att ompröva det nu föreslagna programmet. Prövningen kan leda till att omfattning och inriktning av programmet ändras.

Departementschefen

Statsföretag AB har med anlitande av LKAB fortsatt förberedelserna för gruvdrift i Stekenjokk i enlighet med de riktlinjer som redovisades i prop. 1970: 1 (bil. 15 s. 148). Statsföretag har nu redovisat LKAB:s nya bedömning av lönsamheten av gruvdriften. Enligt den nya bedömningen uppgår underskottet i investeringskalkylen till 46 milj. kr. i stället för 6 milj. kr. som angavs i prop. 1970: 1 (bil. 15 s. 148).

Det förändrade läget beror i huvudsak på en ändrad bedömning av de tekniska förutsättningarna för gruvdrift och på kostnadsutvecklingen. Boliden AB liksom till en början LKAB förutsatte att brytningen av råmalm skulle kunna begränsas till de relativt rikare partierna av malmkroppen. LKAB har emellertid — bl. a. efter anlitande av experter utanför bolaget — i sina senaste beräkningar funnit att en sådan begränsning inte är möjlig. Detta medför en ökad gråbergsinblandning i råmalmen och således lägre metallhalter i rågodset. Därmed ökar brytningskostnaden för utvunnen kvantitet slig. Den årliga brytningen måste dessutom öka, vilket leder till större anläggningskostnader.

LKAB har i sin senaste kalkyl beaktat även de kostnadsökningar som blivit kända sedan slutet av år 1969.

Med utgångspunkt från LKAB:s antaganden ger gruvdriften vid ett genomsnittligt kopparpris på 4 900 kr. per ton ett underskott på 46 milj. kr. För att underskott inte skall uppkomma fordras att kopparpriset uppgår till ca 6 200 kr. F. n. ligger priset på ca 5 700 kr.

Med hänsyn till nu redovisade lönsamhetsberäkningar för projektet bör förberedelserna tills vidare avbrytas. På grund härav behöver de medel som anvisats för lån till Statsföretag inte tas i anspråk.

Det kan i dagens läge inte uteslutas att ökad kännedom om Stekenjokkmalmens kvantitet och övriga egenskaper kan förändra förutsättningarna för gruvdrift i positiv riktning.

SGU bedriver prospektering inom Stekenjokkområdet bl. a. för att följa malmen söderut. Denna prospektering bör därför intensifieras.

En förnyad analys av det förväntade framtida kopparpriset bör också genomföras och beaktas.

Sysselsättningsläget i regionen gör det angeläget att man snabbt vinner klarhet om gruvdrift kan påbörjas. Jag godtar Statsföretag AB:s förslag till program för en intensifierad prospektering. Programmet bör kunna ändras med hänsyn till framkomna resultat på sätt bolaget förutsett. Medelsbehovet för programmet har beräknats till 3,9 milj. kr. Jag

räknar med att 400 000 kr. kan täckas inom ramen för anvisade och föreslagna medel under anslaget Sveriges geologiska undersökning: Prospektering. Härutöver bör på tilläggsstat anvisas 3,5 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Prospektering* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

[3] 14. **Lån till Statsföretag AB.** Något anslag med denna rubrik finns inte upptaget i riksstaten för budgetåret 1970/71.

Statsföretag AB

Statsföretag AB har i skrivelse den 19 februari 1971 meddelat att en överenskommelse träffats med Coronaverken AB om att tillsammans med detta företag bilda ett bolag med placering i Nykroppa. En förutsättning härför är att riksdagen beviljar Statsföretag AB ett ränte- och amorteringsfritt lån på 2,5 milj. kr. för aktieteckning.

Av Statsföretags skrivelse framgår i övrigt i huvudsak följande. Det nya bolaget får ett aktiekapital av 5 milj. kr. med lika fördelning på de båda parterna. Bolaget övertar huvuddelen av den tillverkning av plåtprodukter för byggnadsindustrin som E. A. Rosengren AB f. n. bedriver i Kungsbacka. Överlåtelsen berör inte tillverkningen av värdevalv-dörrar, som svarar för en årsomsättning av ca 2 milj. kr. Det nya bolaget avses överta även den marknadsförings- och produktutvecklingsorganisation som byggts upp av E. A. Rosengren AB. Det nybildade bolaget beräknas sysselsätta ca 200 personer i Nykroppa.

E. A. Rosengren AB är sedan år 1960 ett dotterbolag till Coronaverken AB. Tillverkningen utgörs i huvudsak av hissdörrar och ståldörrar. Försäljningsorganisationen omfattar kontor i Stockholm, Göteborg, Malmö och Sundsvall samt dotterbolag i Köpenhamn och Oslo. Omsättningen är något över 20 milj. kr. som till ca 90 % avsåts på hemmamarknaden. Denna marknad beräknas f. n. totalt uppgå till omkring 50 milj. kr. med en tillväxttakt av ca 5 % årligen.

Lönsamheten kan enligt 1970 års bokslut som ännu är preliminärt anses vara tillfredsställande men svårigheterna att i Kungsbacka genomföra nödvändig omstrukturering och rationalisering av verksamheten motiverar en omlokalisering.

Flyttning av verksamheten till Nykroppa beräknas kunna påbörjas

under vintern 1971/72. Produktion i full skala avses kunna börja under sommaren 1972.

En samrådsgrupp kommer att bildas med representanter från samtliga personalorganisationer för behandling av de problem som kan uppkomma i samband med omställningarna vid företaget.

Kapitalbehovet i det nya företaget beräknas till sammanlagt ca 24 milj. kr. Härav avser ca 7,5 milj. kr. byggnader och mark, ca 6 milj. kr. lager och förråd samt ca 3 milj. kr. kostnader föranledda av omlokaliseringen. Återstoden hänförs till maskiner och övrig utrustning samt rörelsekapital.

Utöver aktiekapitalet avses finansieringen ske genom lokaliseringsstöd och upplåning.

Statsföretag AB bedömer det nya företaget som på sikt lönsamt. Omlokaliserings- och initialkostnaderna blir dock betydande. I enlighet med de av statsmakterna godkända riktlinjerna för sin verksamhet (prop. 1969: 121, SU 1969: 168, rskr 1969: 381) begär Statsföretag AB ett ränte- och amorteringsfritt lån på 2,5 milj. kr. för teckning av aktier. Ränte- och amorteringsfriheten skall gälla så länge utdelning inte erhålls.

Departementschefen

Arbetsmarknadsläget i Nykroppa blir mycket ansträngt, när Uddeholms AB inom ett par år har genomfört pågående avveckling av järnverket i Nykroppa, vilket i dag sysselsätter ca 400 personer. Redan tidigare har antalet anställda vid järnverket minskat med 200. Även annan företagsnedläggelse har nyligen skett på orten.

I detta läge bör målet vara att tillföra Nykroppa ny verksamhet av sådan art att den friställda arbetskraften snabbt skall kunna erbjudas arbete av ungefär samma slag som den förut haft. Härigenom underlättas den personliga omställningen och därmed också produktionsstarten för ett nytt företag.

Jag ser därför överenskommelsen mellan Statsföretag AB och Coronaverken AB som en väsentlig insats i sysselsättningskapande syfte. Mot bakgrund av att de hittillsvarande försöken att med lokaliseringspolitiska medel stimulera privat nyetablering till Nykroppa inte givit tillräckliga resultat, förefaller omlokaliseringen vara en lämplig lösning.

Jag finner det vara en stor tillgång för det nya företaget att det kan överta en färdig organisation för såväl produktutveckling som marknadsföring. Samgåendet med Coronaverken AB innebär att kontinuiteten bibehålls.

Statsföretag bedömer det nya företaget som på sikt lönsamt, men flyttningen av tillverkningsenheten från Kungsbacka till Nykroppa medför helt naturligt betydande kostnader. Därtill kommer att under en relativt

lång inkörningsperiod någon avkastning på aktiekapitalet inte torde kunna påräknas. Utredningsmaterialet i ärendet är jag beredd att ställa till förfogande för riksdagens näringsutskott.

Mot denna bakgrund finner jag det skäligt att Statsföretag erhåller det lån som förutsätts i överenskommelsen med Coronaverken. Lånet bör löpa utan ränta och vara amorteringsfritt till dess vinstutdelning sker. Därefter bör ränta utgå och amortering ske. Summan av ränta och amortering bör inte överstiga den utdelning Statsföretag erhåller. Dessa villkor står väl i överensstämmelse med de av riksdagen godkända riktlinjerna i prop. 1969: 121 angående ett statligt förvaltningsbolag m. m.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lån till Statsföretag AB* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag av 2 500 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

AVSKRIVNING AV NYA KAPITALINVESTERINGAR

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 mars 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LID-BOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 och anför.

Under innevarande budgetår har begärts investeringsanslag dels på tilläggsstat I till gällande riksstat, dels på tilläggsstat II, dels ock på tilläggsstat III. I enlighet med de principer som hittills tillämpats bör nu, då avskrivningsbehovet för de olika investeringarna kan överblickas, förslag om erforderliga avskrivningsanslag föreläggas riksdagen. Skulle nya avskrivningsbehov uppkomma eller ändring ske i de till grund för här beräknade avskrivningar liggande förhållandena förutsätter jag, att vederbörliga tillägg och jämkningar vidtas av riksdagen.

Statens allmänna fastighetsfond. Enligt gällande regler för avskrivning av investeringar i allmänna fastighetsfonden utgör grundavskrivning för förvaltningsbyggnader 25 % av anläggningskostnaden och för byggnader för kriminalvården, sjukhus, forskningsinstitut och skolor 50 %. Investeringar i mark avskrivs inte.

Med tillämpning av dessa grunder bör avskrivningsanslag på tilläggsstat uppföras i enlighet med följande sammanställning.

Anslag	Investering kr.	Avskrivning kr.
Justitiedepartementet:		
Byggnadsarbeten för domstolsväsendet	4 000 000	1 000 000
Försvarsdepartementet:		
Vissa byggnadsarbeten vid statens civil- försvarsskolor	3 950 000	1 975 000
Kommunikationsdepartementet:		
Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m.	375 000	94 000
Utbildningsdepartementet:		
Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål	2 400 000	600 000
Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m.	25 000 000	12 500 000
Jordbruksdepartementet:		
Byggnadsarbeten vid jordbrukets hög- skolor m. m.	5 000 000	2 500 000
Handelsdepartementet:		
Gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl.	304 000	76 000

Försvarets fastighetsfond. För investeringar i försvarets fastighetsfond skall enligt gällande regler avskrivningsbehovet beräknas schablonmässigt till 50 % av investering i kasernbyggnaders delfond, medan total avskrivning tillämpas för befästningars delfond. Investeringar i mark avskrivs inte.

På tilläggsstat I har för ersättningsbyggnader m. m. vid Livregementets husarer och Skaraborgs pansarregemente under kasernbyggnaders delfond anvisats ett investeringsanslag av 1 395 000 kr. Avskrivningsanslaget bör tas upp med 698 000 kr.

Statens utlåningsfonder. På tilläggsstat I har till fiskerilånefonden anvisats 3 milj. kr. Eftersom de lån som utgår från denna fond under viss tid är räntefria och därefter förutsätts löpa med en ränta av 5 %, bör med hänsyn till att förräntningskravet för statens investeringar fastställts till $6\frac{3}{4}$ % denna investering skrivas av med 1 148 000 kr.

Fonden för låneunderstöd. På tilläggsstat I togs upp ett anslag för lån till Täby Galopp AB med 2 250 000 kr. och på tilläggsstat II ett anslag för tillskott till Aktiebolaget Svensk laboratorietjänst med 520 000 kr. Avskrivningsanslagen bör tas upp med 2 250 000 resp. 520 000 kr.

För lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkesskolor har på tilläggsstat III tagits upp ett investeringsanslag av 182 000 kr.

Lånet löper med en ränta av 3,25 %. Avskrivningsanslaget bör med hänsyn till statens förräntningskrav tas upp med 94 000 kr. På tilläggsstat II har tagits upp ett anslag om 5,3 milj. kr. till räntefria lån till bostadsbyggande. Ur anslaget utgår delvis räntefria lån, delvis lån som är räntefria under tio år och därefter förutsätts löpa med normalränta. Jag beräknar avskrivningsbehovet till 75 % och tar upp ett avskrivningsanslag på 3 975 000 kr.

På tilläggsstat I har anvisats 2,7 milj. kr. för lån till Stigtex AB. Lånet är räntefritt tre år av en tioårsperiod. Anslaget bör därför skrivas av med tre tiondelar, dvs. med 810 000 kr. För lån till Statsföretag AB har på tilläggsstat I anvisats 2 milj. kr. och på tilläggsstat III tagits upp 2,5 milj. kr. Med hänsyn till att man inte kan bedöma den exakta tiden för räntefriheten bör schablonmässigt 50 % skrivas av och avskrivningsanslaget alltså tas upp med totalt 2 250 000 kr.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Avskrivning av nya kapitalinvesteringar* i härefter angivna fonder på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa följande reservationsanslag, nämligen

Statens allmänna fastighetsfond

Justitiedepartementet:

Byggnadsarbeten för domstolsväsendet 1 000 000

Försvarsdepartementet:

Vissa byggnadsarbeten vid statens civilförsvarsskolor 1 975 000

Kommunikationsdepartementet:

Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m. 94 000

Utbildningsdepartementet:

Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål 600 000

Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m. 12 500 000

Jordbruksdepartementet:

Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. 2 500 000

Handelsdepartementet:

Gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl. 76 000

Försvarets fastighetsfond**Kasernbyggnaders delfond:**

Ersättningsbyggnader m. m. vid Livregementets
husarer och Skaraborgs pansarregemente 698 000

Statens utlåningsfonder**Jordbruksdepartementet:**

Fiskerilånefonden 1 148 000

Fonden för låneunderstöd**Jordbruksdepartementet:**

Lån till Täby Galopp AB 2 250 000

Tillskott till Aktiebolaget Svensk
laboratorietjänst 520 000

Lån för anskaffande av skoljordbruk vid
lantbrukets yrkesskolor 94 000

Inrikesdepartementet:

Räntefria lån till bostadsbyggande 3 975 000

Industridepartementet:

Lån till Stigtex AB 810 000

Lån till Statsföretag AB 2 250 000

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets
övrige ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Bilaga 12

Förteckning

över av Kungl. Maj:t hos riksdagen begärda anslag på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

II. Justitiedepartementet

A 8	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	800 000
-----	---	---------

IV. Försvarsdepartementet

O 1	Reglering av prisstegringar	270 000 000
O 7	Kostnader för svenska FN-styrkor m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 000 000
		280 000 000

V. Socialdepartementet

A 2	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	600 000
D 2	Bidrag till anordnande av barnstugor, <i>reservationsanslag</i>	10 000 000
		10 600 000

VII. Finansdepartementet

E 16	Premiering av visst frivilligt sparande, <i>förslagsanslag</i>	14 500 000
------	--	------------

VIII. Utbildningsdepartementet

A 2	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 000 000
E 64	Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 000 000
		10 000 000

IX. Jordbruksdepartementet

A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 500 000
F 2	Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande, <i>reservationsanslag</i>	290 000
		3 790 000

X. Handelsdepartementet

A 5	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	200 000
-----	---	---------

XI. Inrikesdepartementet

B 3	Allmänna beredskapsarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	5 000 000
B 4	Särskilda beredskapsarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	25 000 000
		30 000 000

XIII. Industridepartementet

B 5	Kapitaltillskott till ett nybildat bolag i Vilhelmina, <i>reservationsanslag</i>	4 500 000
C 4	Sveriges geologiska undersökning: Prospektering, <i>reservationsanslag</i>	3 500 000
		8 000 000
	Summa egentliga statsutgifter	357 890 000

B. Utgifter för statens kapitalfonder**II. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar***B. Statens allmänna fastighetsfond*

Justitiedepartementet:

2 a	Byggnadsarbeten för domstolsväsendet (II: 2 a), <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
-----	---	-----------

Försvarsdepartementet:

8 a	Vissa byggnadsarbeten vid statens civilförsvarsskolor (II: 8 a), <i>reservationsanslag</i>	1 975 000
-----	--	-----------

Kommunikationsdepartementet:

11 a	Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m. (II: 11 a), <i>reservationsanslag</i>	94 000
------	--	--------

Utbildningsdepartementet:

16	Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål (II: 17), <i>reservationsanslag</i>	600 000
18	Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m. (II: 20), <i>reservationsanslag</i>	12 500 000

Jordbruksdepartementet:

19	Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. (II: 21), <i>reservationsanslag</i>	2 500 000
----	---	-----------

Handelsdepartementet:

19 a	Gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl. (II: 21 a), <i>reservationsanslag</i>	76 000
		18 745 000

C. Försvarets fastighetsfond

Kasernbyggnaders delfond:

1	Ersättningsbyggnader m. m. vid Livregementets husarer och Skaraborgs pansarregemente (III: 6 a), <i>reservationsanslag</i>	698 000
---	--	---------

D. Statens utlåningsfonder

Jordbruksdepartementet:

3	Fiskerilånefonden (IV: 8), <i>reservationsanslag</i>	1 148 000
---	--	-----------

E. Fonden för låneunderstöd

Jordbruksdepartementet:

3 a	Lån till Täby Galopp AB (V: 7 a), <i>reservationsanslag</i>	2 250 000
3 b	Tillskott till Aktiebolaget Svensk laboratorietjänst (V: 7 b), <i>reservationsanslag</i>	520 000
3 c	Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkesskolor (V: 7 c), <i>reservationsanslag</i>	94 000

Inrikesdepartementet:

6	Räntefria lån till bostadsbyggande (V: 11), <i>reservationsanslag</i>	3 975 000
---	---	-----------

Industridepartementet:

7	Lån till Stigtex AB (V: 13), <i>reservationsanslag</i>	810 000
8	Lån till Statsföretag AB (V: 14), <i>reservationsanslag</i>	2 250 000
		9 899 000

Summa utgifter för statens kapitalfonder 30 490 000

Summa för driftbudgeten 388 380 000

KAPITALBUDGETEN**Kapitalinvestering***II. Statens allmänna fastighetsfond*

Kommunikationsdepartementet:

11 a	Byggnadsarbeten för meteorologiska observationsstationer m. m.	375 000
------	--	---------

Utbildningsdepartementet:

20	Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m.	25 000 000
		25 375 000

V. Fonden för låneunderstöd

Jordbruksdepartementet:

7 c	Lån för anskaffande av skolorbruk vid lantbrukets yrkesskolor	182 000
-----	---	---------

Industridepartementet:

14	Lån till Statsföretag AB	2 500 000
		2 682 000

IX. Diverse kapitalfonder

Kommunikationsdepartementet:

3	Sjöfartsverkets fond: Sjöfartsmateriel m. m.	2 300 000
---	--	-----------

Handelsdepartementet:

6	Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap: Förrådsanläggningar m. m.	622 000
		2 922 000

Summa för kapitalbudgeten **30 979 000**